

**IV Liikenneoikeuspäivä ke
12.11.2014 klo 10:30**

**Liikenteen sakotus- ja
ajokieltojärjestelmä Ruotsissa**

Oikeustieteen tohtori **Ari-Matti NUUTILA**, Skanör, Ruotsi

Rikosoikeuden professori (Kööpenhamina)

Oikeudellinen neuvonantaja YK (UNODC, Wien)

JD Ari-Matti Nuutila Juridisk Byrå (Skanör, Ruotsi)

Suomen ja Ruotsin järjestelmien keskeiset erot

- Itse liikennesäännöt (nopeusrajoitukset ym.) melko samanlaiset
- Seuraamusjärjestelmä painottuu olennaisesti enemmän kiinteämääräisiin sakkoihin kuin päiväsakkoihin
- Kontrolli on enemmän automatisoitua, mutta perustuu myös liikuteltaviin kameroihin, joista ei täydy varoittaa liikennemerkein
- Ajokieltojärjestelmä on täysin erotettu hallinnolliseksi seuraamukseksi, jonka määrää Transportstyrelsen, eikä poliisi tai tuomioistuin
- Pysäköintivirhemaksun määrääminen on pääsääntöisesti yksityistetty vartiointiliikkeille myös kunnan katualueilla

Ylinopeus- ja muut sanktiot, esimerkkejä

- Max 50 km/h rajoitusalueella
 - 1-10 km/h 2 000kr
 - 21-25 km/h 3 200 kr
 - Yli 30 km/h 4 000 kr
- Yli 50 km/h rajoitusalueella
 - 1-10 km/h 1 500 kr
 - 21-25 km/h 2 800 kr
 - 31-35 km/h 3 600 kr
 - Yli 35 km/h 4 000 kr
- Muita esimerkkejä
 - Punaisia päin ajaminen 3 000 kr (kevyt liikenne 1 500 kr)
 - Ei pysähdetty jalankulkijan väistämiseksi 3 000 kr (kevyt 1 500 kr)
 - Ohituskiellon rikkominen 3 000 kr

Pysäköintiseuraamukset

- Yleisellä paikalla periaatteessa klassinen *felparkeringsavgift*, jonka määrää poliisi tai pysäköinninvalvoja
 - Maksamattomasta yksi maksukehotus, jonka jälkeen
 - Suora täytäntöönpano ulosottoviraston kautta
 - Kunta saa yksityistää pysäköinninvalvonnan yksityiselle yritykselle
- Yksityisellä alueella *kontrollavgift*, jonka määrää joko kiinteistön haltija tai yleensä vartiomisliike (*vaktbolag*)
 - Säännöt laissa 1984:318 (vain kerran vuorokaudessa kontrollimaksu, koskee vain moottoriajoneuvoja, ei saa ylittää pysäköintivirhemaksua, jne.)
 - Täytäntöönpano osapuilleen sama suora täytäntöönpano kuin pysäköintivirhemaksussa
 - Kontrollimaksua saa käyttää myös yleisellä paikalla, jos kunta on näin päättänyt

Ajankohtainen uudistus - kännykkäkielto

- Voimaan 1.12.2013
- *”Vid färd på väg med ett motordrivet fordon får föraren ägna sig åt aktiviteter såsom användande av mobiltelefon och annan kommunikationsutrustning, endast om det inte inverkar menligt på framförandet av fordonet.”*
- Kahden sekunnin sääntö
- Koskee paitsi matkapuhelimeen puhumista vailla *hands free*tä, myös tekstiviestejä, GPS:n käyttöä, Googlesilmälaseja yms.
- Sakkoa tai vankeutta max. 2 v.
- Poliisin mukaan ei aktiivista valvontaa, mutta automaattisen valvonnan kautta, kolariselvittelyissä ja ”läheltä piti” tilanteiden selvittelyssä ollut jo esillä tuomioistuimissa

Ajokielto

- Päätöksen tekee aina Transportstyrelsen hallinnollisessa menettelyssä, myös rattijuopumus tapauksissa
- Poliisi tai syyttäjä ei edes selvitä ajokiellon edellytyksiä
- Mahdollinen *ne bis idem* ongelma selvitetty tänä vuonna
- Poliisi ottaa yleensä ajokortin väliaikaisesti pois paikan päällä, jos on syytä epäillä myöhempää ajokieltoa, mutta
- Ylinopeuksissa sovelletaan yleensä 48 h sääntöä
- Määräämisen perusteet 1 kk – 3 v ajaksi
 - Rattijuopumusrikos, törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen
 - Liikennepako, myös syyttömänä osapuolena
 - Toistuvat liikennesääntörikkomukset (3 rikkomusta vuoden kuluessa)
 - ”Tärkeän liikennesäännön” rikkominen, kuten punaisia päin ajaminen

Ajokielto (jatk.)

- Päihdeongelma tieliikenteen ulkopuolella, kuten päihtyneiden säilöön ottaminen jopa yhden kerran
- Huom. lääkärin ilmoitusvelvollisuuden muutos
- Vakava rikos tieliikenteen ulkopuolella, kuten törkeä pahoinpitely
- Ajoluvan peruuttaminen lisäksi
 - Lääketieteelliset edellytykset eivät enää täyty; lääkärin ilmoitusvelvollisuus
 - Lääkärintodistusta ei anneta Transportstyrelsenin kehotuksesta huolimatta
 - Ajolupa myönnetty väärin perustein
- Alkolukko melko tavallinen liikennejuopumustapauksissa
 - 1 tai 2 v; muutoin ajokielto minimissään 1 v perusmuotoisessa rattijuopumuksessa

Ajokielto (jatk.)

- Törkeässä rattijuopumuksessa tai 5 v kuluessa uusitussa perusmuotoisessa rattijuopumuksessa taikka diagnosoidussa alkoholismissa minimi on 2 v ajokieltoa
- **Ulkomaisen ajoluvan ajokielto**
 - Joko Transportstyrelsen määrää ulkomaisen ajokortin pätemättömäksi Ruotsissa tai
 - Ajoluvan haltijan pyynnöstä riippumatta ajolupa vaihdetaan pakolla ruotsalaiseen, joka sitten peruutetaan
- **Ajokiellon päättymisen jälkeen on konkreettisesti haettava uusi ajolupa ja maksettava uusi ajokortti**
 - Rattijuopumuksissa ja törkeissä liikenneturvallisuuden vaarantamisissa on lisäksi osallistuttava tiettyyn määrään ajo-opetusta omalla kustannuksella

Liikennekontrollin painopisteitä

- Rattijuopumuskontrolli
- Ammattimaisen liikenteen huomattavan tehostettu valvonta
- Schengen ei estä rajakontrollia siten kuin Suomessa oletetaan
- 30 km/h nopeusrajoitusalueiden (koulut ym.) ratsiaivalvonta
- ”Elefanten på baksätet” valvonta
- Automaattisen nopeusvalvonnan nopea kasvattaminen
- Ajolupajärjestelmän kontrollin kasvattaminen ennen kaikkea lääkäreiden kouluttamisella täyttämään ilmoitusvelvollisuutensa

Trevlig resa!

